

2041
B.A./B.Sc. (General) First Semester
History
Paper: History of India upto 1200 A.D.
(In all mediums)

Time allowed: 3 Hours

Max. Marks: 90

NOTE: Attempt five questions in all, including Question No. I which is compulsory and selecting one question from each Unit.

x-x-x

- I. Answer any nine of the following in about 25-30 words each:-
- What is the importance of Coins as a Source of Indian History?
  - Who were Sir John Marshal and Dayaram Sahni?
  - Write any two characteristics of Town Planning in Indus Valley Civilization.
  - Name the four Gods of the Vedic people.
  - What is *Tripitak* in Buddhism?
  - Name the parents of Mahavir Jain.
  - When and where Gautam Buddha was born? Give the names of his parents.
  - What do you mean by Ashoka's Dhamma?
  - Who was *Dhamma Mahamatras* in Mauryan Administration?
  - Name any two books written by Kalidas.
  - Who was Aryabatta?
  - Who was Harisen? Name his pillar inscription.
  - Name the three plays written by Harshavardhan.
  - Who was Prithiviraj Chauhan?
  - What is *Nadu* in Chola Administration? (9x2)

UNIT – I

- II. Describe the Archeological Source of Ancient History of the Punjab. (18)
- III. Write the Main Features of Rigvedic Aryans. (18)

UNIT – II

- IV. Briefly trace the rise of Magadha to imperial power from 600 BC to 32 BC. (18)
- V. Critically evaluate the principles and importance of Ashoka's Dhamma. (18)

UNIT – III

- VI. Discuss the cultural contributions of the Guptas. (18)
- VII. Write in detail the administration under Pallavas and Rashtrakutas. (18)

UNIT – IV

- VIII. What do you know about the origin of Rajputs? (18)
- IX. On the outline Map of India show the following Historical Places and also add explanatory note on any four: - Ajanta, Sanchi, Harappa, Sanghol, Taxila. (10+8)

x-x-x

(Hindi and Punjabi versions enclosed)

P.T.O.

(2)

ਨੋਟ: ਕਿਹੜੀ ਪਾਠ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉਤਰ ਦੇ। ਪ੍ਰਤਿਯੇਕ ਭਾਗ (1-4) ਦੇ
 ਏਕ-ਏਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਾ ਚਧਨ ਕਰੋ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ-1 ਅਨਿਵਾਰਯ ਹੈ।

_*_*_*_*

- ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਮੇਂ ਸੇ ਕਿਹੜੀ ਨੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਕਾ ਉਤਰ 25-30 ਸ਼ਬਦਾਂ ਮੇਂ
 ਦੇ:-
 (ਕ) ਭਾਰਤੀਯ ਇਤਿਹਾਸ ਕੇ ਸ਼ੋਤ ਕੇ ਰੂਪ ਮੇਂ ਸਿਕਕੇ ਕਾ ਕਯਾ ਮਹਤਵ
 ਹੈ?
 (ਖ) ਸਰ ਜੌਨ ਮਾਰਸ਼ਲ ਔਰ ਦਯਾਰਾਮ ਸਾਹਨੀ ਕੌਨ ਥੇ?
 (ਗ) ਸਿੰਧੁ ਥਾਟੀ ਸਭਯਤਾ ਮੇਂ ਸ਼ਹਰੀ ਯੋਜਨਾ ਕੀ ਕੋਈ ਦੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਏਂ
 ਲਿਖਿਏ।
 (ਘ) ਵੈਦਿਕ ਲੋਗੋਂ ਕੇ ਚਾਰ ਦੇਵਤਾਔਂ ਕੇ ਨਾਮ ਬਤਾਏ।
 (ਙ) ਬੌਧ ਧਰਮ ਮੇਂ ਤ੍ਰਿਪਿਟਕ ਕਯਾ ਹੈ?
 (ਚ) ਮਹਾਵੀਰ ਜੈਨ ਕੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਕਾ ਨਾਮ ਬਤਾਏ।
 (ਛ) ਗੌਤਮ ਬੁਧ ਕਾ ਜਨਮ ਕਥ ਔਰ ਕਹਾਨੂੰ ਹੁਆ ਥਾ? ਉਸਕੇ
 ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਕੇ ਨਾਮ ਬਤਾਏ।
 (ਜ) ਅਸ਼ੋਕ ਕੇ ਧਮਮ ਸੇ ਆਪਕਾ ਕਯਾ ਅਭਿਪ੍ਰਾਯ ਹੈ?
 (ਝ) ਮੌਰਯ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਮੇਂ ਧਮਮ ਮਹਾਮੰਤ੍ਰ ਕੌਨ ਥੇ?
 (ਞ) ਕਾਲਿਦਾਸ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖਿਤ ਕੋਈ ਦੋ ਪੁਸਤਕਾਂ ਕੇ ਨਾਮ ਲਿਖਿਏ।
 (ਟ) ਆਰਯਭਟਟ ਕੌਨ ਥੇ?
 (ਠ) ਹਰੀਸੇਨ ਕੌਨ ਥੇ? ਉਨਕੇ ਸ਼ਾਂਭਿ ਸ਼ਿਲਾਲੇਖ ਕੇ ਨਾਮ ਲਿਖਿਏ।
 (ਡ) ਹਰਸ਼ਵਰਧਨ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖੇ ਗਏ ਤਿੰਨ ਨਾਟਕਾਂ ਕੇ ਨਾਮ ਬਤਾਏ।
 (ਢ) ਪ੍ਰਥਵੀਰਾਜ ਚੌਹਾਨ ਕੌਨ ਥੇ?
 (ਣ) ਚੌਲ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਮੇਂ ਨਾਡੂ ਕਯਾ ਹੈ?

ਭਾਗ-1

- ਪੰਜਾਬ ਕੇ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਇਤਿਹਾਸ ਕੇ ਪੁਰਾਤਨ ਸ਼ੋਤ ਕਾ ਵਰਨਿ ਕੀਜਿਏ।
- ਯੁਗਵੈਦਿਕ ਆਰਯੋਂ ਕੀ ਮੁਖਯ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਏਂ ਲਿਖਿਏ।

ਭਾਗ-2

- ੬੦੦ ਈ.ਪੂ. ਸੇ ੩੨ ਈ.ਪੂ. ਤਕ ਮਗਧ ਕੇ ਸਾਮ੍ਰਾਜਯਵਾਦੀ ਸ਼ਕਤਿ ਕੇ ਉਦਯ
 ਕਾ ਸਭਿਖਿਤ ਵਿਵਰਣ ਟੀਜਿਏ।
- ਅਸ਼ੋਕ ਕੇ ਧਮਮ ਕੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਔਰ ਮਹਤਵ ਕਾ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਮੂਲਯਾਂਕਨ
 ਕੀਜਿਏ।

ਭਾਗ-3

- ਗੁਪਤਾਂ ਕੇ ਸਾਂਸਕ੍ਰਿਤਿਕ ਯੋਗਦਾਨ ਕੀ ਵਯਾਖਯਾ ਕੀਜਿਏ।
- ਪਲਲਵਾਂ ਔਰ ਰਾਸ਼ਟ੍ਰਕੂਟਾਂ ਕੇ ਅੰਤਰਗਤ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਕਾ ਵਿਸ਼ਤਾਰਪੂਰਵਕ ਵਰਨਿ
 ਕੀਜਿਏ।

ਭਾਗ-4

- ਰਾਜਪੂਤਾਂ ਕੀ ਉਤਪਤਿ ਕੇ ਬਾਰੇ ਮੇਂ ਆਪ ਕਯਾ ਜਾਨਤੇ ਹੈਂ?
- ਭਾਰਤ ਕੇ ਮਾਨਚਿਤ੍ਰ ਪਰ ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਐਤਿਹਾਸਿਕ ਸਥਾਨਾਂ ਕੋ ਦਸ਼ਾਤਿ ਹੁਏ
 ਕਿਹੜੀ ਚਾਰ ਪਰ ਵਯਾਖਯਾਤਮਕ ਨੋਟ ਭੀ ਲਿਖੋ:-
 ਅਜੰਤਾ, ਸਾਂਚੀ, ਹਡੱਪਾ, ਸੰਘੋਲ, ਤਕਸ਼ਿਲਾ।

_*_*_*_*

(3)

ਨੋਟ: ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 1 ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਭਾਗ (1-4)
 ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸਾਰਿਆਂ
 ਵਿੱਚੋਂ ਕੁੱਲ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ।

_*_*_*_*

- ਹੇਠਾਂ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉਤਰ 25-30
 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ:-
 (ੳ) ਭਾਰਤੀ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਸਰੋਤ ਵਜੋਂ ਸਿੱਕਿਆਂ ਦੀ ਕੀ ਮਹੱਤਤਾ ਹੈ?
 (ਅ) ਸਰ ਜਾਨ ਮਾਰਸ਼ਲ ਅਤੇ ਦਯਾਰਾਮ ਸਾਹਨੀ ਕੌਣ ਸਨ?
 (ੲ) ਸਿੰਧ ਘਾਟੀ ਸਭਿਅਤਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਹਿਰੀ ਯੋਜਨਾ ਦੀਆਂ ਕੋਈ ਦੋ
 ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਲਿਖੋ।
 (ਸ) ਵੈਦਿਕ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਚਾਰ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਦੱਸੋ।
 (ਹ) ਬੁੱਧ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਤ੍ਰਿਪਿਟਕ ਕੀ ਹੈ?
 (ਕ) ਮਹਾਵੀਰ ਜੈਨ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਦੱਸੋ।
 (ਖ) ਗੌਤਮ ਬੁੱਧ ਦਾ ਜਨਮ ਕਦੋਂ ਅਤੇ ਕਿੱਥੇ ਹੋਇਆ ਸੀ? ਉਸਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ
 ਨਾਂ ਦੱਸੋ।
 (ਗ) ਅਸ਼ੋਕ ਦੇ ਧੰਮਾ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
 (ਘ) ਮੌਰਯਨ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਧੰਮਾ ਮਹਾਮਾਤਰਾ ਕੌਣ ਸੀ?
 (ਙ) ਕਾਲੀਦਾਸ ਵਲੋਂ ਲਿਖੀਆਂ ਦੋ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਦੱਸੋ।
 (ਚ) ਆਰੀਆਭਟਟ ਕੌਣ ਸੀ?
 (ਛ) ਹਰੀਸੇਨ ਕੌਣ ਸੀ? ਉਸਦੇ ਬੰਮ ਸ਼ਿਲਾਲੇਖ ਦਾ ਨਾਮ ਦੱਸੋ।
 (ਜ) ਹਰਸ਼ਵਰਧਨ ਵਲੋਂ ਲਿਖੇ ਤਿੰਨ ਨਾਟਕਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਦੱਸੋ।
 (ਝ) ਪ੍ਰਿਥਵੀਰਾਜ ਚੌਹਾਨ ਕੌਣ ਸੀ?
 (ਞ) ਚੌਲ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਨਾਡੂ ਕੀ ਹੈ?

ਭਾਗ-1

- ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪੁਰਾਤਨ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਪੁਰਾਤੱਤਵ ਸਕੇਤਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ
 ਕਰੋ।
- ਰਿਗਵੇਦਿਕ ਆਰੀਅਨ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਲਿਖੋ।

ਭਾਗ-2

- 600 ਬੀ.ਸੀ. ਤੋਂ 32 ਬੀ.ਸੀ. ਤੱਕ ਮਗਧ ਦੇ ਸਾਮਰਾਜੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਉਥਾਨ ਦੀ
 ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਜਾਨਕਾਰੀ ਦਿਉ।
- ਅਸ਼ੋਕ ਦੇ ਧਰਮ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਅਤੇ ਮਹੱਤਤਾ ਦਾ ਅਲੋਚਨਾਤਮਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰੋ।

ਭਾਗ-3

- ਗੁਪਤਾਂ ਦੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਯੋਗਦਾਨ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰੋ।
- ਪੱਲਵੀ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰਕੂਟਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ।

ਭਾਗ-4

- ਰਾਜਪੂਤਾਂ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਬਾਰੇ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਜਾਣਦੇ ਹੋ?
- ਭਾਰਤ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਰੂਪਰੇਖਾ 'ਤੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਥਾਵਾਂ
 ਵਿਖਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚਾਰ ਤੇ ਵਿਆਖਿਆਤਮਕ ਨੋਟ ਲਿਖੋ:-
 ਅਜੰਤਾ, ਸਾਂਚੀ, ਹਡੱਪਾ, ਸੰਘੋਲ, ਤਕਸ਼ਿਲਾ।

_*_*_*_*